UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacrificio Missæ Expedite Celebrando Libri III

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1661

De Materia, & forma consecrationis, Cap. 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-41878

Visual Library

nem; & à Consecratione, usque ad dictam Orationem Dominicalem, istud sit, quod majori devotione, attentioneque Sacerdotis indigeat. Aliquid tamen paris devotionis esse dandum consumptioni Eucharistiæ inficiari non possumus.

CAPVT IV.

De Materia, & Forma Consecrationis, remisivè.

1 CVm certum sit in Pane, & Vino, ac per verba à Christo Domino instituta. *Hoc est Corpus meum.* Et *Hic est calix* &c. esse a Sacerdote consecrandum, cumque de his satis multa disputent Theologi, nostrum non erit, nisi aliqua tangere, quæ ad casus Conscientiæ, & quidem practicè spectant. Immò, quia multa etiam quæ ex his, ad nos pertinent, in hoc toto Opusculo sparsim disputata sunt, & disputabuntur: de azimo

mo autem, & fermentato quatenus sunt materia Consecrationis egimus in alio Opusculo ; [a] ideo unum, aut alterum quod, alibi locum non obtinuit, hic dumtaxat, erit à nobis breviter explicandum.

§. I.

Quanta sit aqua in Calice immiscenda.

1 ILlud persæpe torquet Sacerdotes ; ecquantanam aqua (quæ certe naturalis seu elementaris esse debet) infundenda sit Calici?

Vt omittam Concilium Tiburiense quod fuit Provinciale, nec approbatum, concedens duas partes vini, & tertiam aquæ, certe Concilium Florentinum, quod

a *In opusc. de expedienda communione c. 2. §. 9.*

quod fuit universale, monet esse infundendam aquam modicissimam.

In Sacris Canonibus id determinatum non legimus solum *in c. Perniciosus de celebr. Miss.* reprehenduntur, qui plus de aqua ponunt in Calice, quam de Vino.

Sanctus Thomas *b* semper tutius esse, ait, parum de aqua apponere, ne solvatur species vini.

Suarez, *c* cum dixisset, non posse certiorem regulam præscribi quã, ut aqua sit in modicissima quantitate, quia quælibet gutta sensibilis sufficit, & talis non poterit corrumpere vinum; concludit cum Durando, esse id arbitrio Sacerdotis relinquendum.

Coninch, *d* & Layman *e* communem

a *Conc. Glor in decret Eug. IV. §. 3. autem Sacramentum* b *S. Thom. 3. p. q. 74 ar incor.* c *Suar de Sacr. disp. 45 sec. 3.* d *Coninch de Euch. q. 74. art. 8 n. 140.* e *Laym. l. 5. tr. 4. c. 2, n. 9.*

munem praxim esse ajunt, ut octies, vel decies plus vini ponatur, quàm aquæ: non tamen scrupulose agendum, quia modicus in alterutram partem excessus, non est curandus.

Delugo[a] ait, quod si quinta, vel sexta pars aquæ ponatur, non videtur habendus scrupulus, quia non est credibile, vinum esse adeò debile, ut tam modica aqua corrumpatur.

2 Ex his sapienter dictis, putò conveniente regulam tradi posse, si reflectamus ad rationem radicalem, unde sit, quod modica aqua immiscerì debeat. Ea autem est, quam aliqui ex prædictis Doctoribus attrigerunt, quia nimirum non debet tanta vis aquæ apponi, ut vinum corrumpi possit, seu, (ut abstrahamus à quæstionibus philosophicis) ut non possis absolutè dicere, *Hoc, quod est in Calice, est vinum*

a *Delugo de Euchar. disp. 4. sect. 2.*

num. Quando enim est magna aquæ quantitas in vino, non erit vinum, quod humano modo absolute vinum appellatur, & quod ut materiam hujus Sacramenti Christus Dominus assumpsit.

3 Ex hac igitur ratione hæc regula conficienda est, Tantā aquam infundi posse, quanta non sufficit ad corrumpendum, seu ad distrahendum vinum ab esse physico, vel certe ab esse morali (ut sic loquar) vini, ita scilicet, ut possit dici, *Hoc quod est in Calice, vinum absolute est.* Hactenus regula. Quoniam ergo si modica aqua infundatur, nullum periculum est hujus distractionis, ideo illa communiter consulitur: ceterum, cum difficile sit etiam incauto Sacerdoti (modo in terminis modicæ aquæ sistere velit) tantam infundere, ut ab ea possit, vel corrūpi substantia vini, vel distrahi absoluta vini denominatio, jam vides quam facile, pusillanimes Sacerdotes, ex hac regula, juvare possis.

§. II.

An aqua, & vinum infundenda in Calicem, possint nive prainfrigidari.

1 NOn multis ab hinc annis aliquibus solennioribus festis, quando, æstivis in mensibus, hic in Sicilia, vis caloris fervet, solent ministri vinum & aquam in Sacrificio exhibenda, nive circumposita, intra apta ad hunc usum vascula infrigidare. Idem nonnulli majoris nominis Prælati quotidie in dictis calidioribus mensibus usurpant, immo ex horum Prælatorum exemplo, morem ad illos alios irrepsisse, nonnulli affirmant. Quæritur an id in more poni rite potuerit?

2 Suarez, [a] postquam dixit eum, qui cum naturali aqua apponenda in Calice rosaceam in parva quan-

[a] Suar. de Sacr. disp. 45. sect. 1.

quantitate immiſceret (puta ad illam odoratam reddendam) non peccatorum contra affirmativum præceptum de aqua Calici apponenda, quia jam illam apponit, ſed peccatorum graviter (graviter puto, intra terminos peccati venialis, ſic enim parvitas materiæ perſuadet Suarium interpretari (contra negativum præceptum non miſcendi aliquid in materiis Sacramentorum, præter Chriſti inſtitutionem, & conſuetudinem Eccleſiæ: poſtquam, hæc dixit, ſic addit. *Ex his judicandum eſt de qualitate accidentali aquæ, ut quod ſit calida, aut frigida, pura, &c. in his enim ſervanda eſt reverentia Sacramenti, & ordinaria conſuetudo Eccleſiæ, & nullus novus ritus introducendus.* Hæc Suarez, Fagundez a præterea ſic habet. *Similiter etiam peccatum letale committeret, qui Calici conſecrando aquam calidam, etiam*

b *Fagund. 3. Eccl. præc. lib. 2. c. 4. num. 14.*

veram, & naturalē immiſcuerit quia contra conſuetudinem Eccleſiæ efficit, valide tamen Sacramentum conficiet.

3 Ab ejuſmodi prædictorum doctrina fortaſſe, promoti nonnulli, cum primum eum morem aquam, vinumque inſ igidandi ad Sacrificium animadverterunt, illum graviter reprehenderunt, & contraſuſpantes oblocuti peracriter ſunt.

4 Puto, nihilominus, id peccatum mortale non eſſe, immò nec veniale ex ſe, niſi forte aliquando per accidens. Singula probo, ac explico.

5 *Dico* enim Primo, non eſſe mortale (excipe ſemper citra ſcandalum grave, quod tamen difficulter hic occurrere poteſt, & citra animum inducendi novum ritum, quæ duo ſēper excepta intelliguntur.) Ratio eſt primo, quia hoc nihil aliud tandem eſt, niſi addere, vel mutare aliquid accidentale in Miſſa. At infra[a] dicemus id aliquando non

a *Infra c. 5. §. 1.*

non esse mortale propter parvitatem materiæ, cum igitur in casu nostro, aquam, vinumque esse minus, vel magis frigida, vel calida, accidentale, & satis modicum sit, ad mortale nequaquam pervenier. Prædicta rei parvitas forsasse movit Innocentium *a IV.* ut Græcorum morem non reprobaret calidam aquam Calici infundentium. *Aqua* (inquit) *sive calida, sive frigida adhibeatur in Sacrificio Altaris.*

6 Secundo, quia quo magis aqua naturali utor, eo longius a peccato recedo, quia me conformem reddo consuetudini Ecclesiæ naturalem aquam exposcentis. At cum frigus sit aquæ connaturale, eam infrigidando, magis, ut ita dicam, naturalem eamdem reddo, recedo igitur magis à peccato. Atque ex hac ratione fit, ut si calidam aquam apponere esset peccatum, non ta-

a *Innoc. IV. in Bull. de Græcis ab ipso edita anno 1254. in tom. 1 Bullarii.*

men esset aquam apponere frigidam, quia ibi adduceret aquam ab esse accidentali ipsi connaturali, hic adesse connaturale reduceremus, sed nec ibi peccatum, saltem mortale esse, ex aliis rationibus constat.

7 Tertio quia, dum in partibus Borealibus frigidissima, ut solet ibi esse, aqua, vel vinum apponitur in Calice, non peccatur, quia apponitur id, quod ibi communiter est in usu hominum: sed per nivem in nostris regionibus aqua, vel vinum non nisi similem frigiditatem concipit, & ex alia parte jam nunc in omnium etiam mediocrium hominum mensis usui est. Ergo nec similiter peccatur. Dices, at, ibi, nullo artificio, hic aliquo utimur. Respondeo. Non video, si arte quacumque posita, remanet aqua naturalis, & pura, & vinum simili arte, remanet merum item, & naturale, ut supponimus, cur ars nobis obstare debeat! Sane si vinum posset aliquo artificio, sine mistione alte-

alterius substantiæ, generosius reddi, talis ne ars impediret, quominus posset, cũ laude, adhiberi in sacrificio? nihil igitur officit ars.

8 Quarto, quia non constat consuetudinem Ecclesiæ apponendi aquam ut casu invenitur in amphora, vel in fonte, & vinum, ut invenitur in dolio, esse obligantem sub mortali, ergo non est tenendum sub mortali obligare. Hoc modo argumentandi, & nos usi frequenter *a* sumus, & passim Doctores *b* in similibus utuntur.

9 Ad auctoritatem Suarii dico contrarium ab ipso non doceri, si attente legatur. Fagundez vero ideo (puto) docet esse mortale calidam aquam apponere, quia supponit, id fieri, ad inducendum novum ritum Ecclesiæ Græcæ calidam apponentis.

a *Lib. 1. c. 6 §. 2. n. 3. & alibi.*

b *Hurt. de Euch d. 2. diff 3 circa init. aliique Suar. de Sacr. disp. 8. sec. 2. §. Hæres.*

10 Dico Secundo, nec peccari venialiter ex objecto: ex objecto, inquam, propter ea, quæ mox numero sequenti dicam. Ratio est, quia nihil fit contra reverentiam Sacramenti, nec contra consuetudinem, quæ constet obligare etiam sub veniali.

Confirmo, quia id potest non raro fieri cum merito; Dic quæso, qui in festis solennioribus (ut certe passim facere consuevimus) vinum Appium, Creticum, Chium, breviter, vinum generosissimum, panemque primarium præparat Sacerdotibus ad Consecrationem; sicuti, & ille, qui cetera omnia & melliora, & præstantiora ad festi pompam diligenter promit, laudandusne erit; an vituperandus? Certe magnopere commendandus qui magnificentius, quam potest, res Conditoris nostri tractet. Cum igitur præstantius sit in Sacrificio, sicuti & in Convivio, vinum & aquam gelidam apponere, cui volenti

lenti meliora quæque pro Domino profundere, merito non ascriberetur? Quod si quis, iis uteretur ad delicias, ipsi imputetur sicuti eidē imputaretur, si vinum generosum, si odoramenta per Templum sparsa, si vestes aureas, & similia in festis adhiberi consueta, ad vanitatem verteret, minus sapienter, vellet.

II Dico Tertio. Si quis, data opera, ad meram gustus delectationem, iis gelidis liquoribus, in Missa, uti vellet, peccare venialiter mihi dubium non est, sicuti, si ad similem finem, vinum generosum adhiberet. Ratio est, quia non nulla inconvenientia, & irreverentia est, in eo loco, & ministerio, corporalem delectationem velle captare: ajo tamen id per accidens esse, ratione talis personæ, per eam, operantis; nec excedere fines peccati venialis, quia culpa est in materia ex genere suo, levi, neque, ex se, redundanti in gravem injuriam Sacramenti.

CA-